

Cursus vormsnoei hoogstamfruit

Opbouw van het verhaal

- Eerst de theorie van de afgelopen 30 jaar
- Wat houdt die en waar loop je in de praktijk tegenaan?
- Kijken naar oude bomen
- Andere mogelijkheden voor opbouw bomen

Oude theorie vormsnoei: modelmatige opbouw

- Model proberen te vormen.
- Kiezen tussen wel of geen harttak
- 3 tot 4 gesteltakken kiezen
- Uitbuigen gesteltakken (op 45 graden)
- Inknippen 1/3 van de gesteltakken.

Wel of geen harttak

- Oude theorie: peer wel een harttak, appel geen harttak
- Probleem bij appel: hoe maak je etages?
Daarom ook appel opbouwen met harttak
- Veel bomen worden op kwekerij opgebouwd met harttak, ook appels

Maar 3-4 gesteltakken aanhouden: dan veel minder keus voor de opbouw!

Inknippen van takken

- In oude theorie: eerste 4-5 jaar alle gesteltakken inknippen, ca 1/3.
- Neveneffecten: vaak te steile groei vooral van zijetages.
- Betekent ook veel werk!
- Zeer onnatuurlijk proces bij hoogstamboom.

Uitbuigen takken

- Oude theorie: na aanplant uitbuigen takken
- Effect: minder groei en meer vruchtvorming
- Vaak insnoeren en scheefgroei (boven)
- Uitbuigingsproces gebeurt vanzelf bij hoogstamfruit.
- Door vruchtdracht, in de loop van de jaren gaan takken meer hangen.

Appelopbouw zonder harttak

- In oude theorie: meestal appel zonder harttak en 1 etage
- Gevolg: geen hoogte in de boom, een platte paraplu
- Of veel steile groei die telkens wordt weggeknipt (zie foto)

Harttak: een stompe piramide

- Vaak bij appels met harttak: soort stompe piramidevorm.
- Vaak groeien 1^e etagetakken heel sterk: worden heel breed in vergelijking met hogere etages.
- Of willen meedoen in de hoogte.

Vorm bij oude hoogstammen

- Veel grillige vormen
- Weinig model in te ontdekken: wel meestal soort bolvorm.
- Vaak wel door verwaarlozing onderin gesteltakken afgestorven

Bij oude appelbomen bijna nooit een harttak

- Klassieke bolvorm met hoogte en breedte
- Meerdere gesteltakken omhoog
- Aan de hoogtetakken zijetages
- Vaak ook veel gesteltakken vanuit de stam

Peren ook verschillend

Otto Vloedgraven

Cursus vormsnoei 2020

Ook geen standaardmodellen bij hoogstambomen (hier 2 peren)

Otto Vloedgraven

Cursus vormsnoei 2020

Welk model appel?

- Alle modellen kunnen
- Belangrijk: wat is je eindbeeld?
- Wil je een bolvorm?
- Dan is opbouw met hoofdsteltakken omhoog (hoogtelijnen) en zij-etages daaraan het makkelijkst
- Lijkt ook het meest op natuurlijke groei/vorm van appel

Ook peer kan zonder harttak

- Opbouw met 4 hoogtelijnen
- Minder harde groei in hoogte
- Makkelijker breedtegroei
- Veel zijetages
- Dus veel keuze!

Hoe vormsnoei toepassen?

- Algemeen:
- Geen model, elke boom is anders
- Groei van de kroon is een dynamisch proces.
- Bij snoeiregels niet letten op model maar op een evenwichtige ontwikkeling

Uitgangspunten bij opbouw

- Boom moet vooral groeien!
- Groei in de hoogte heel belangrijk.
- Evenwichtige kroon
- Veel keuze bij opbouw houden
- Uitdunnen in loop van de tijd

Groei essentieel!

- Zorgen voor zoveel mogelijk groei.
- Vruchthout weghalen.
- Vertroetelen: door bemesting en onkruid vrij houden.
- Geen of bijna geen fruit laten groeien
- 1 kg fruit = 1m twijg

Groei erin houden

- Sterk terugsnoeien van 1jarig hout op gesteltak (ca. helft eraf).
- Daardoor: minder maar sterke scheuten terug
- Niet terugsnoeien: meer vruchtknoppen op 2-jarig hout en te veel vertakking (zie onderste foto).

Voor groei sterke scheuten nodig en geen bloemknoppen:
daarom soms sterk terugsnoeien tot in 2/3 jarig hout

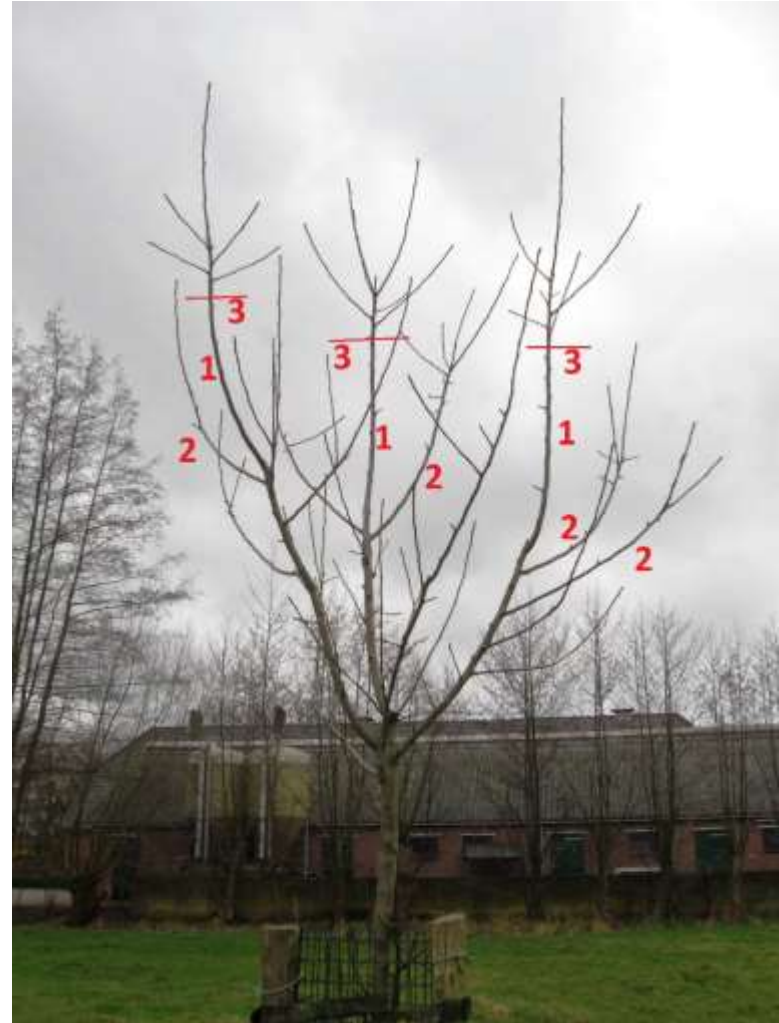
Veel keuze in opbouw laten

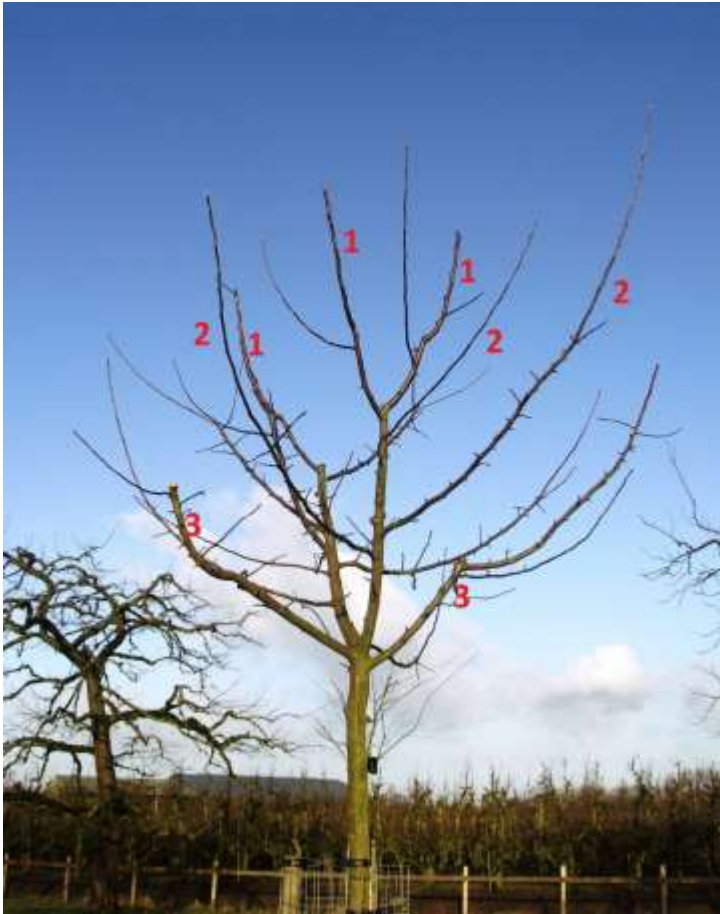
- Meer keuze door zo veel mogelijk takken te laten zitten
- Meer takken geeft meer groei
- Alleen takken weghalen als ze schuren.
- Jaar erop als ze wel elkaar raken, dan pas keuze maken!

Appel met 4jarige kroon

- Opbouw met 3 gesteltakken omhoog (1).
- Aan die gesteltakken zitten nu al zijtakken (2), die kunnen uitgroeien tot zij-etages
- Bovenin bij wel zwakkere scheuten en slapper hout: terugknippen tot onder vertakking (3).
- Daardoor minder nieuwe maar wel sterke scheuten.

Groei in de breedte

- Meestal niet moeilijk.
- Aan hoogtegesteltallen (1) komen vanzelf zij-etages (2).
- Soms onderste etages vlak snoeien: vooral bij sterk groeiende takken (3): willen hoogte in!
- Risico van doorhangen: vruchthout verwijderen.

Breedtegroei bij peren

- Peren groeien vaak steil.
- Vruchtdracht zorgt bij slappere takken voor uitbuigen en breedte: zij-etages!
- Dus die takken niet inknippen: maakt ze stug.

Zorgen voor evenwichtige groei

- Te weinig groei (en teveel vruchten): wegsnoeien vruchttakken en doorknippen 2jarig hout
- Te steil of te breed: inkorten top of zij-etages op zijtakken.
- Gaten in kroon: proberen op te vullen met nieuwe gesteltakken.
- Proberen overal de kroon aan buitenkant gevuld te krijgen.

Ontwikkeling in de tijd

- Beginnen met een kleine boom
- Uiteindelijke grote boom heeft veel minder gesteltakken
- Geleidelijk proces van uitdunnen van gesteltakken
- Essentieel is een aan buitenkant gevulde kroon met vruchthout

Eerste jaren driepoot heel handig: en zo dicht mogelijk bij stam zetten in de kroon.

Later met ladder werken

- Ladder in de boom zetten, tussen en niet tegen takken!
- Takken wegzagen voor ladderzet
- Ladder altijd naar midden van boom
- Zo smal en licht mogelijke ladders

